Ser aquella llumeneta que titil·la

Una de les sales de la instal·lació col·lectiva 'Incerta via', a la Casa de Cultura de Girona QUIM PUIG.

Si dic que venia de presentar la declaració de la renda, és fàcil imaginar amb quin estat d'ànim vaig entrar a la instal·lació Incerta via que un col·lectiu de set artistes de l'entorn de Girona exposen fins al 22 de maig a la Casa de Cultura de la ciutat. Si dic que, quan en vaig sortir, ni me'n recordava, d'allà on venia, potser caldrà alguna explicació més. I no és senzill. Com es posen paraules damunt un vertigen? És com voler aturar el vol d'una ploma a cops de pedra. Però val la pena intentar-ho, procurant no interferir gaire en l'atmosfera creada al voltant d'una espècie d'origen (una gota que cau cada cinc segons, un batec, una respiració), de la mateixa manera que els artistes (Pep Aymerich, Jordi Esteban, Jordi Isern, Jordi Martoranno, Maria Mercader, Oriol Teixidor i Torrent Pagès) han prescindit de suports literaris i fins i tot de l'autoria –que llisca del jo al nosaltres– per concentrar tota l'energia en l'obra mateixa. Així doncs, ni títols, ni citacions, ni noms, cap divisió productiva del treball; només un camí de llum que s'obre pas a través de la foscor i et porta allà on eres abans que ni tan sols sabessis que arribaries a prendre cap forma, un lloc a recer que condensa tot el misteri i tota la meravella d'emergir i ser i fondre't i tornar a néixer, però essent una altra cosa, potser un so o una flama petita que tremola.

La primera sala et prepara per buidar-te, de fet. Hi ha aquella gota diminuta que cau del sostre en l'interval d'un batec i que expandeix cercles de llum hipnòtics a terra. Aquí et desprens de la vivència històrica del temps, aquí et conformes a la mesura d'aquesta goteta d'aigua que vessa. Avances, i ets tan lleuger que ja només quedarà de tu l'empremta d'uns peus descalços damunt un tros de terra, i després, per si encara et guardes càrregues ocultes, hi ha un cub fet amb un apilament de llibres pesants, tot el saber que hauràs de deixar al llindar de la porteta que s'entreveu al fons. És una obertura practicada en un túmul o una cabana primitiva (no franqueges pas un mur, sinó una casa: la diferència és important) per on entrarà el cos tot sol, quasi sense tu. Aquí comença l'experiència, la via incerta per un túnel fosc que es torça i espanta una mica, però pel qual avances sense dubtar-ho, perquè tu ja no ets tu: ets un so o un punt de llum integrat com una partícula fluïda a la instal·lació. Hi ha una habitació, a l'esquerra, i penses que s'hi deu mostrar alguna cosa. No hi ha res. De tota manera, com que hi palpes un banc, t'hi asseus una bona estona, així, a les fosques, escoltant una mena de bram, agraïda ben mirat que existeixi un lloc on no passi res. Va ser llavors que vaig començar a pensar en el pare, primer com una absència que em plovia a sobre; després, quan vaig sortir del túnel i se'm va obrir al davant l'última sala, amb aquell monòlit flotant i la seva llum blava, hi vaig pensar com una espurna de bellesa que inundava el món.

En dues pantalles suspeses a banda i banda del monòlit, es projecta una figura humana que ara ve i ara se'n va; com més lluny, més petita, més tremolosa, fins que ja no en queda sinó una flama que titil·la, un punt de llum, un forat, i de cop, com un microorganisme que pren vida, de nou adopta forma humana i torna a venir, tentinejant, gelatinosa, tota vestida de llum. Cadascú en tindrà la seva, d'experiència, però m'afiguro el diàleg amb els morts com una de les més intenses que procura aquesta exposició fascinant, encara que els artistes la van concebre força abans de la pandèmia, com un compendi de dotze anys de converses i reflexions compartides al voltant de l'espiritualitat en l'art. Tota ella podria ser un santuari de dol, en el qual s'escenifiqués alhora el misteri de la resurrecció i el de l'art mateix, per la seva capacitat de mostrar l'indicible. L'han vista ja més d'un miler de persones. N'haurien de ser moltes més: us farà bé.

Publicat a:
-El Punt Avui. Girona 15-05-2021, Pàgina 32
-El Punt Avui. Nacional 15-05-2021, Pàgina 26

Font del document:
http://www.elpuntavui.cat/cultura/article/19-cultura/1969529-ser-aquella-llumeneta-que-titil-la.html